



# మనిషి మనసు

◆ రచన : శ్రీ కె. కె. ఆర్. వి. ప్రసాదరావు ◆

నందనీయుడే, అతడు నావంక అదోలా చూసి అక్కడ నుండి కదిలాడు. నేనే అతడి దగ్గరగా వెళ్లి, 'చూడు ప్రకాశరావు! ఇక యీ కాలేజీకి నీకు ఋణం తీరిన పేగా. ఆఖరుసారిగా నా కారులో నీ రూముకు చేరుస్తాను. పీజ్' అంటూ అతడి చేయిపట్టుకున్నాను. అతడు కొద్ది క్షణాలలో చించి, వచ్చి కూర్చున్నాక కారు స్టారు చేసాను.

కాలేజీ ఆవరణముందు కారు ఆపేసరికి 'ప్రకాశరావును డిబార్ చేశార'న్న వార్త శ్రీనివాసు చల్లగా నా చెవిలో వూదాడు.

'గుడ్! అయితే మన ప్లాను సక్సెస్ అయిందన్న మాట' కారు దిగి, 'టై' సర్దుకుంటూ అన్నాను.

'బ్రహ్మాండంగా! అదిగో, ఆయన గారు సన్మాన పత్రంతో సహా యిటే వేంచేస్తున్నారు' మావైపుగా వస్తున్న ప్రకాశరావును చూపుతూ అన్నాడు శ్రీనివాసు. ప్రకాశరావు తలవంచుకుని కళా కాంతులు కరువైన ముఖంతో మెల్లగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ మా సమీపానికి వచ్చాడు,

'వెరీసారీ ప్రకాశరావు! నీకు చాలా అన్యాయం జరిగింది' మనసులో ఆనందపుటలు గంతులు వేస్తున్నా పైకిమాత్రం విచారవదనంతో అన్నాను.

'బహుశా నాకు అన్యాయం జరగడం మీకు, మీ సహచరులకు ఆనందంగానే వుంటుంది.' అక్కడక్కడ గుంపులుగా సంచున్న విద్యార్థి బృందం వంక క్రీగంటగా చూసూ అన్నాడు.

'అంటే'

'నన్ను నలుగురిలో నగుబాటు పాలు చేద్దామని మీ రంతా కలిసి ఆడిన నాటకమేగా'

'నన్ను అపారం చేసుకున్నావు. ఈ విషయంలో నా జోక్యం ఏమాత్రంలేదు.' నే నీమాటలు అంటున్నా అతడు నిజం గ్రహించ గలిగినందుకు ఒక విధంగా అభి

ని మెంటు రోడ్డుమీద కారు సాఫీగా నడుస్తోంది. తలను చేత్తో పట్టుకుని కనులు మూసుకొని ఏదో అలో చిన్నూ కూర్చున్న అతని వంక ఓసారి చూసాను. ఎన్ని సార్లు నా కార్లో కూర్చోమని ఆహ్వానించినా తివస్కరించిన ప్యక్తి యిప్పుడిలా వెంటనే వచ్చి కూర్చోవడం నా కాశ్చర్యం కలిగించక పోలేదు.

కాలేజీలో నిన్న జరిగిన ఎలక్షనులో నాకు ప్రత్యర్థి ప్రకాశరావు. కాదు, ప్రకాశరావుకు ప్రత్యర్థిని నేను యిదీ నిజంకాదు. అతనికి ప్రత్యర్థిగా నన్ను నిలబెట్టారు. కోందరు భోక్తలు.

నాకు పెద్ద బంగళావుందని, తాతలు గడించిన ఆస్తి వుందని, కార్లున్నాయని, క్రిందటి సంవత్సరం నోట్లు చెల్లబెట్టి, ఓట్లు కూడబెట్టి, ఛార్జ్ గిరి మా నాన్న చేపట్టగా యీ సంవత్సరం కాలేజీ ప్రశిడెంటు పదవి నా చేతిలో వుంచాలని నన్ను నిలబెట్టారు. చివరకు విజయం ప్రకాశరావు దైంది.

కాలేజీలో మంచి విద్యార్థులుగా పరిగణింపబడుతున్న బహు కొద్దిమందిలో ప్రకాశరావు ఒకడు. నూత్ముగ్రాహి చురుకైనవాడు.

ఓడిపోయానన్న సంగతి తెలిసిన తర్వాత నారూం నుండి బయటకు రాబుదికాలేదు. సంజె వేళప్పుడు తేనె పట్టుమీద వాలిన ఈగల్లా నా చుట్టూ చేరింది స్నేహ బృందం.

చెడిపోతున్న వ్యక్తికి చేయూతనిచ్చి సహకరిద్దామన్న సద్దుద్ది ఏ ఒక్కరిలోనో వుంటుంది బాగుసదుతున్న వాణ్ని చెడదీసే బుద్ధి అందరికీ పుడుతుంది.

క్రమంగా కాలేజీలో ప్రకాశరావుకు పెరుగుతున్న పలుకుబడిని చూసి మాబ్బూదానికి కన్ను కుట్టింది. అతని కెలాగైనా అపకీర్తి ఆపాది దిద్దామనే ఉద్దేశంతో తనొక ప్లాను వేశారు. చివరకు శ్రీనివాసు ప్లాను ఫలించింది.

తత్ఫలితంగా బోటనీ విద్యార్థిని సరళను ఒప్పించి, ప్రకాశరావు ఆమెకు వ్రాసినట్టుగా ప్రేమలేఖ సృష్టించి, అమెద్వారా ప్రిన్సిపాల్ కు అందజేయడం, ఆయన గారు ప్రకాశరావును పిలిపించి ప్రేమలేఖ విషయమై ప్రస్తావించగా అతడు మానముద్ర చేపట్టడం, ప్రిన్సిపాల్ అతణ్ని డిబార్ చేయడం; యివన్నీ సినిమా రీళ్ళలా జరిగిపోయాయి.

‘ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు? యిక మీదట ఏమి చేద్దామనా?’ కమలు మూసుకొని పరధ్యాన్నంగా కూర్చున్న ప్రకాశరావును, స్టీరింగ్ వీవ్ అటు యిటూ తిప్పుతూ ప్రశ్నించాను.

‘చేయవలసినదేదో వెంటనే ఆలోచించాను.’ నావైపు చూడకుండగానే నిర్లక్ష్యంగా వచ్చింది జవాబు. ‘చింత వచ్చినా పులుపు చావలేదన్నమాట ఈయన గార్కి, మనసులోనే అనుకున్నాను.

యిప్పుడు ఎక్కడకు వెళ్ళామన్నాను. అంతకన్న మరో ప్రశ్న నా మెదడులో మెదలలేదు. అతడొక స్థలం పేరు చెప్పేసరికి నాకాశ్చర్యం కలిగింది, అక్కడకు తీసుకు

వెళ్ళి నన్ను నిర్మూలిద్దామను కుంటున్నాడేమోనని నాలో కొద్దిగా భయం కలిగినా, నాకున్న దేహ ధారుడ్యంవల్ల స్థలాన్ని, ధైర్యాన్ని వుంజుకున్నాను. తనకు జరిగిన పరాభవాన్ని గూర్చి, నాతో స్నేహంవలన కలిగే పరిణామాలను గూర్చి, తనలో తాను దీరాలోచనలు చేస్తున్నట్టు, ఒకసారి అతని వంక చూసిన మరుక్షణమే నా సైకాలజీ నిరయించింది. కొంతదూరం వెళ్ళాక కారు దిగి యిద్దరం కొండమీదికి దారి తీశాము.

మానవునిలో స్వార్థంకోసం, నిర్విరామంగా సాగే సమరంవలన కలిగే విషాద్ని తట్టుకోలేక కాబోలు, నిరంతరం విశ్వానికి వెలుగునిచ్చే సూర్యుడు కూడా ఒక నిమిషం ముందుగానే పశ్చిమదిశ కొండల మాటున తన ముఖాన్ని దాచుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

కొండమీదనుండి ఒకసారి దిగువకు చూసాను. దూరంగా భవనాలు, ఫ్యాక్టరీలు, టౌనుకు ఓ పక్కగా గలగల పారే నెలయేరు, మాడటానికి ప్రకృతి ఆహ్లాదంగా, ఆనందంగా కన్పిస్తోంది. కాని; నాలుగడుగులు ముందుకు వేస్తే అగాధమైన య. లోయలోనికి చూస్తే యదేచ్ఛగా పెరిగిన వృక్షాలు. చిందర వందరగా ముళ్ళ పొదలు కన్పిస్తున్నాయి. అక్కడనుండి ఒక వేళ ఖర్మకాలి, కాలుజారి క్రిందపడితే ప్రాణమే కాదు, నామ రూపాలుండవు. ఈ ప్రకాశరావు మాటల సందడిలో నన్ను లోయలోనికి నెట్టితే? అంతే. ఆ భావన నా మనసునందు కలిగేసరికి శరీరం కంపించింది. ఆ అగాధానికి దూరంగా వచ్చి ముఖం నిండా పట్టిన చెమటను రుమాలుతో తుడుచుకున్నాను.



మా హృదయపూర్వక మైన దీపావళి అభినందనలు!!

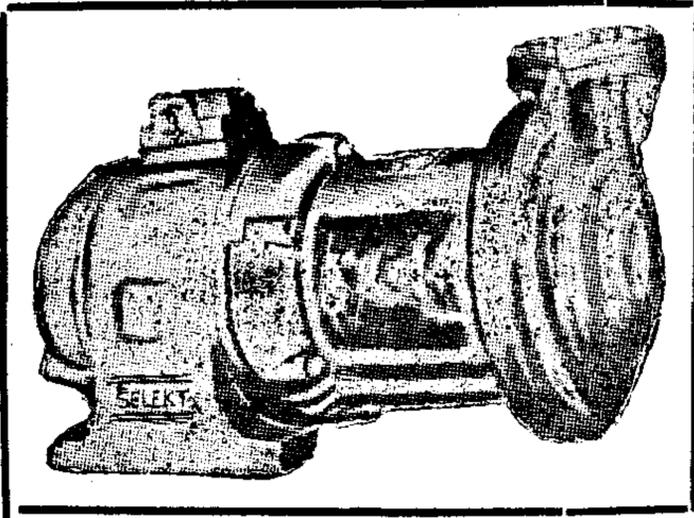
# శాంతి డైమండ్స్

\*

రసాయనిక వజ్రములు  
తయారించుటలో  
ప్రసిద్ధి చెందియున్నాము.



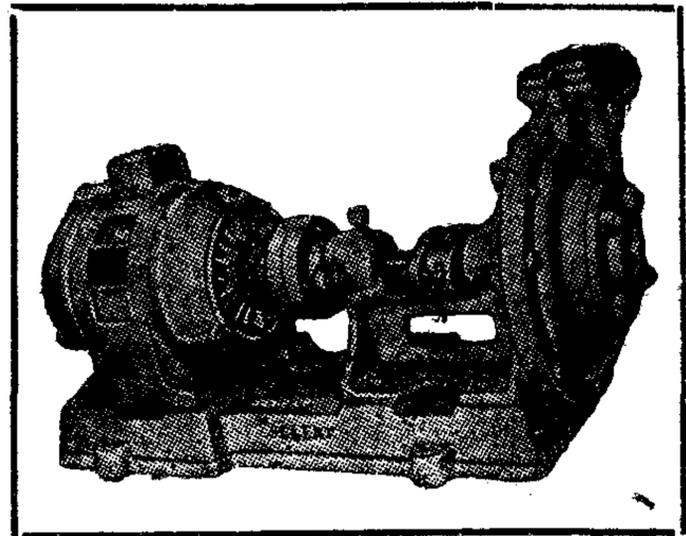
వివరములకు  
**బి. కె. ఎన్. కన్నన్ & బ్రదర్స్,**  
నెం: 37. పెద్ద సౌరాష్ట్ర వీధి : : తిరుచిరాపల్లి-8.



**SELEKT**  
సెలెక్ట్  
**CENTRIFUGAL PUMPS**

\*

- \* ఎక్కువకాల మన్నిక.
- \* నిశ్శబ్దంగా పరుగు.
- \* శ్రేష్ఠమైన తయారీ.
- \* ఖర్చులో తక్కువ.
- \* గ్యారంటీ గలది.



Manufacturers :-

Phone : 24548

**CHITRA INDUSTRIES**

8/60-A, TRICHY ROAD,  
SINGANALLUR : : COIMBATORE-5.

మా యిద్దరి మధ్యా కొద్ది తూణాలు మానం.  
'చూడు ప్రతాప్! ఆక్కడ నీకేం కన్పిస్తుంది?'  
మేమున్న సలానికి దూరంగా కనిపించే దృశ్యాన్ని  
చూపుతూ ప్రకాశరావు నన్నడిగాడు.  
'పెద్ద పెద్ద భవనాలు, ఫ్యాక్రీలు'  
'అవి తప్ప మరేమీ కన్పించలేదా? అని తిరిగి ప్రశ్నిం  
చాడు.  
'కన్పించేవి చాలా వున్నా చెప్పకోదగ్గవి మాత్రం  
అజే'  
నా సమాధానం విన్నతక్యాత ప్రకాశరావు నిశితంగా  
నా వంక ఒకసారి చూసి యిలా అన్నాడు.  
'ప్రతాప్! ఆకాశాన్నంటేలా పసిడి ఛాయల గోడ  
లతో, పాలరాతి గచ్చులతో, వింత వింత రంగులలో  
వెలుగునిచ్చే విర్యుద్దీపాలతో, తళ తళ మెరుస్తూ,  
యింద్ర భవనాన్ని సహితం మైసురపింపజేసే ఆ ధనవం  
తుల భవనం మాత్రమే నీకు కన్పిస్తున్నాయి. అంత

పెద్ద భవనాలు యిద్దరు లేక ముగ్గురుకు మాత్రం నివాస  
యోగ్యంగా వున్నాయి.  
కాని యిటువైపు చూడు! చిన్న ఈదురగాలి తాకి  
డికి సహితం పైకి లేచిపోయే లాగున, సూర్య చంద్రులు  
తమ ప్రతాసాలను ప్రదర్శించుకొనేందుకు వీలుగా,  
పేరుకుమాత్రం అలా భూమిమీద నున్న పూరిగుడిసెలు;  
ఆరిపోయిన గొంతుకకు తడిచేసుకోవడానికి ఒక గంజి  
బొట్టులేక, కడుపు డొక్కలా తయారయి వెన్నుకు  
అంటుకుపోయిన, యెన్నెన్నో నిరుపేదల నికృష్టపు జీవి  
తాలకు నివాసాలు. వెలుగు నివ్వడానికి చమురులేక,  
ఆరిపోవడానికి శక్తి చాలక మిణుకు మిణుకుమని ప్రకా  
శించే ప్రమిదలోని వత్తులా, తూర్పు తెల్లవారింది మొదలు  
చీకటి పడేవరకూ రోబంతా భారంగా గడుపుతూ,  
ఎండలో. వానలో, చలిలో కూడ జీవనాలను వెళ్ళబుచ్చు  
కోవడానికి ఆ పూరిండ్ల వారికి పాలరాతి భవనాలు,  
చలువరాతి మేడలు,

తెలవారి లేచేసరికి కావలసిన వస్తువు కాళ్ళదగ్గర ఉంటుంది కలవారికి. సంతు పికరమైన ఆహారం, విహారాలతో, వినోదాలతో, విలాసంగా, వుల్లాసంగా వెన్నెలలా వెలుగుతుంది వారి దైనందిన జీవితం.

ఏ సమయంలో ఏ విధమైన వ్యాధిని వ్యాపింపజేస్తాయో తెలుసుకోలేని క్రిమికీటకాదులతో నిండిన మురికినీటి కాలువలు యింటిచుట్టూరా వుంటే, సముద్ర మధ్యస్థంలో, సుడిగుండంలో తిరిగే నావలా, ఆకలి తప్పులతో ప్రేగులు చుట్టుకుపోయి, జీవించాలన్న ఆసక్తితో, రేపటిమీద ఆశతో, బ్రతుకుమీద మమకారంతో, తెచ్చి పెట్టుకున్న నోపికతో. చీకటి బ్రతుకులో వెలుగు కనిపించకపోగా దిక్కుతోచక బ్రతుకు బండబారి మొండిగా కాలాన్ని దొరిస్తున్నారు దరిద్రులు.

ప్రకాశరావుకు క్రమంగా ఆవేశం అధిక మౌతోంది. ముఖం గంభీరంగా మారింది. 'అలుగుటయే యెరుంగని మహామహితాత్ముడు..... నిండు సభాసలిలో నీల మేఘ శ్యాముడు దుష్టదుర్యోధనుని దుర్బుద్ధిని దూరం చేయడానికి చేస్తున్న విశ్వప్రయత్నంలా వుంది అక్కడి సన్నివేశం.

నేను ఆచేతనుడిలా అలా నుంచుని అతడు చెప్పేది వింటున్నాను. అతనిలో అంతటి గాంభీర్యం వుందని, అంతలా విమర్శించే శక్తి సాహసంవుందని నే ననుకోలేదు.

'వ్రతావ్! అక్కడ నిత్యం ఏం జరుగుతుంటుందో నీకు తెలుసా?' దూరంగా కనిపించే 'గ్లాస్ బంగళా' ను చూపుతూ అడిగాడు.

అ భవనంలో రోజూ ఏం జరుగుతూ వుంటుందో నీకు తెలుసు. నాకున్న ఆస్తి, అంతస్థు, హోదా, దర్జా; యివన్నీ ఆందరికీ చూపడానికి నేనూ యీ మధ్య తరుచుగా అక్కడకు వెళ్ళడం, అక్కడ జరిగే షార్టీలలోను, తదితర కార్యక్రమాలలోను పాల్గొనడం నేర్చుకుంటున్నాను అతనడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంకోసం నావంక చూసేసరికి నేను మానంగా తలవంచుకున్నాను.

'అక్కడ ఏం జరుగుతూవుంటుందో నీకు తెలుసు. నీటుగా తయారయి, మేనును మరిపించే మత్తుపానీయాన్ని చిత్తుగా త్రాగి, విదేశీయ నృత్యాలతో, కనులు మూసుకుపోతున్నా కనురెప్పలు బలవంతంగా విప్పతూ, స్త్రీ పురుష వివక్షతలేకుండా త్రాగిన మైకంలో తడబడే

# ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అన్ని షాపులలోను దొరుగుచున్నది గోపాల్ పల్కపాడి

పల్కకు లెలుపున్న బలమునాసగి మధురమైన పండులమును శోభను వెదపల్లుచున్నది ఆహుప బేయవారు:-  
 ఎస్.పి.ఎస్.జయం & కంపెనీ,  
 వేల్ కెమిక్యల్ బర్న్స్,  
 25, కీళ్ళనాప్టాళమ తీధి, మధురై - 1.



అడుగులతో ఒకరినొకరు తోసుకుంటూ, తోక్కుకుంటూ రోజులు, వారాలు మాత్రమేగాక నెలలు కూడా గుర్తుండకుండా వుంటారక్కడ.

నిండు చంద్రుని పండువెన్నెలకోసం నిరీక్షించే చకోరిలా కలవారు వీనలేక వీధిలోకి విసిరేసే ఎంగిలి ముద్దకోసం కన్నులు కాయలు కాచేలా నిరీక్షిస్తూ రోజులు, వారాలు వెళ్ళబుచ్చుతున్న మావంటి యెన్నో బీదబ్రతుకులున్నాయి.

ప్రతాప్! నేను కేవలం ధవవంతులను విమర్శిస్తున్నానని మాత్రం తలంచవద్దు. కాని పిచ్చుకమీద నాబ్రహ్మ స్త్రప్రయోగం! నా చదువుకు మాహారంతా చేయూతనిచ్చి, సమయానికి సహకరిస్తూ నన్నింతవాణ్ణిగా తయారు చేసారు. నేను విద్యలో విజయం సాధించి, వారి జీవితాలకు ఆధారం, ఆస్కారం కల్గిస్తానని కొండంత ఆశతో ఎదురుచూస్తున్నారు. ఎలుకకు ప్రాణసంకటమైతే, పిల్లికి చెలగాటమట. మీ ఉచ్చులో ఎప్పటికైనా చిక్కుబడక తప్పదని ఆలోచించే నేను ప్రిన్సిపాల్ వద్ద తలవంచాను. కాని నా ఒక్కని జీవితంతో ఎందరి జీవితాలు ముడివడి ఉన్నాయో ఒక్కసారి ఆలోచించు, నాగురించి మావారు కన్న కలలన్నీ పగటి కలలైనాయి.

ప్రకాశరావు కను కొనల్లో నీరు నిండింది. బాధకరమైన బ్రతుకుల్ని బాగుచేద్దామని బాధ్యతగా విద్య సభ్యునిస్తున్నాడతడు. కాలక్షేపంకోసం, షోకులు, సరదాలు తీర్చుకుంటూ నేను చదువుతున్నాను. మాయిరువురి మనస్తత్వాలమధ్య అనంతమైన అంతర్యం వుంది. ఎందరో నాలాంటి ప్రతాప్లు కలిస్తే ఒక్కప్రకాశరావుకు సమాన మాతారు! అతనిపై వేసిన అపవాదుపట్ల అతని ముఖం చూడడానికి నాకే సిగ్గునిపించింది.

మేమంతా కలిసి ఆడిన నాటకంలో నీ తప్పిదం ఏమాత్రం లేదని, ప్రిన్సిపాల్ తో నిజంచెప్పి, నీ నిర్దోషిత్వాన్ని నిరూపిస్తానని మమ్మల్ని త్షమించమని ప్రకాశరావును వేడుకున్నాను.

ఇక లాభంలేదు. ఈ సరికే యీ వార్త వూరంతా ప్రాకివుంటుంది. మా వారికి నాయందుగల సదభిప్రాయం చెడిపోతుంది. నాకికవారి సహాయసంపత్తి లభించదు.

ఈ అపనిందతో నాకిక జీవించాలన్నీ కోరిక నశించింది.

మా హృదయపూర్వకమైన దీపావళి అభినందనలు అందానికీ -  
మన్నికకూ -



**జయప్రకాష్ బనియన్లనే**  
వాడి సంతృప్తి పొందండి.  
\*  
జయప్రకాష్ హెయిసరీస్,  
తిరువూరు - 2 (S.I.)

చింది. ప్రతాప్! ఇకమీదనైనా మాలాంటి జీవితాలతో చెలగాట మాడవద్దని అరిస్తున్నాను' అంటూ ఒక్కొక్క అడుగు వెనక్కివేస్తూ ఆ ఆగాధంలోనికి జారుకున్నాడు.

నేను మొదల్లో వూహించిన దానికి వ్యతిరేకంగా, హఠాతుగా జరిగిన యీ సంఘటనకు నాశరీరం కంపించి మైకం నమ్మినట్లయింది. ఆ మైకంలో గట్టిగా ప్రకాశరావును పిలుస్తూ ఆత్రంగా అడుగులు ముందుకు వేస్తున్నానట. కాని కొద్దిక్షణాలక్రితమే అక్కడకువచ్చి మాయిరువురి సంభాషణ పొంచి వింటున్న నా స్నేహబృందం. నన్ను బలంగా వెనక్కిలాగి పట్టుకున్నారు.

ఓ విషయం మీ ముందు వెడుతున్నాను. ఒక్కప్రకాశరావు చనిపోయాడు. కాని అలాంటి ప్రకాశరావులు ఎంతోమంది వున్నారు. నాలాంటి ప్రతాప్ల సరదాలకు, అలాంటి ప్రకాశరావులు, అతణ్ణి అంటిపెట్టుకున్న బీదల బ్రతుకులు, వారి ఆశలు, ఆశయాలు మాత్రం బలికాకూడదు.